

Haaslava valla lapsed jälle lauludega võistlemas

4. aprillil toimus Kurepalu Priiuse seltsimajas juba neljandat korda Haaslava valla laste lauluvõistlus. Minul oli rõõm sellest üritusest žüriiliikmena osa võtta juba kolmandat korda. Huvitav on käia mitu aastat ühel võistlusel hindamas, kohtuda juba tuttavate esinejatega ja näha nende arengut. On olnud ju ka juhuseid, kus ühel aastal on laul osutunud liiga raskeks või pole närv vastu pidanud, aga järgmisel korral on laulu valik ja esitus olnud väga hea.

Stiilseim solist Joosep Pleksner

Ma pean ütleva, et sel aastal tundus žüriiliikme töö eriti raske olevat. Kõigi laste ettevalmistus oli suurepärane ja meie ülesandeks oli selgitada see „kõige-kõigem“ esitus. Žürii andiski siis oma kõrgeimad hinned nendele noortele lauljatele, kel oli õnnestunud lauluvalik, kes laulsid oma laulu puhtalt ja tekstiliselt arusaadavalt ning tundsid ennast laudes hästi, tajusid laulu karakterit.

Aganüüd lauluvõistluse peategelaste juurde. Võisteldi neljas vanusegrupis, mille esimeses, 3-4 – aastaste laste grupis, osales kolm 3 – aastast tüdrukut. Nad olid ilmselgelt kohkunud publiku rohkusest, aga sellest hoolimata väga vaprad. Ja nii oligi žürii otsus, et kõik kolm tüdrukut, Greete Kure, Luise Suislepp ja Ly Sepp, väärivad võrdselt esikohta. Ehk teisisõnu jäid nad jagama kohti I-III.

II vanusegrupis osalesid lapsed vanuses 5-7 aastat. Nende seas sai esikoha Karola Karu, teise koha Birgit Seer ja kolmandale kohale tuli Regina Karise

III vanusegrupis laulsid lapsed vanuses 8-10 aastat. See vanusegrupp tundus žüriile kõige tasavägisem, aga esikolmik

sai läbi raskuste siiski välja selgitatud. Esimese koha saavutas siin Kristiina Kuningas, teise koha Lotte Suislepp ja kolmanda Andre-Loit Valli. Mõnusa ja stiilse esituse eripreemia sai Joosep Pleksner.

Ka IV vanusegrupis, kus laulsid noored lauljad vanuses 11-15 aastat, polnud lihtne valikut teha, kuid otsus sai siiski tehtud. Esikohale tuli selle vanusegrupi üks noorimatest esinejatest, 11 – aastane Anete Pleksner, teise koha sai Gertrud Pleksner ja kolmanda koha saavutas Stella Ojalaid.

Tahaksin siinkohal tänada veel kõiki selle kontserdi tublisid esinejaid ja soovida neile laululusti ka edaspidiseks. Palju tänu ka lastevanematele ja kindlasti muusikaõpetajatele Egle Tavitalle ja Marlene Grudkinale laste innustamise ja laulude õpetamise eest.

Seekordsel üritusel osales üllatuskülalisisena Arsi Kellade Kooli ansambel Tartust, õpetaja Mari Toomingu juhatusel ja pakkus publikule mõnusat kuulamist sel ajal kui žürii oma tööd tegi.

Arsise kelladekool

Lõpetuseks tänan veel valla kultuurijuht Ilona Vaagenit, sellise tore ürituse vedamise eest, mis ka korraldusliku poole pealt aasta aastalt järjest paremaks on läinud ja soovin talle jõudu selle jätkamisel!

Lia Piir
Ülenurme lasteaia muusikaõpetaja

Vallavalitsuse istungid

18. märts

- Pikamäe tee korteriomandi seadmine.
- Raudteemaja 3 korteriomandi seadmine.
- Riigihanke korraldamine ja vastutava isiku määramine.

30. märts

- Katastriüksuste sihtotstarvete määramine.
- Hoolduse seadmine.
- Täiendava sotsiaaltoetuse saamine valla eelarvest.
- Optiline Grupp OÜ taotlus.
- Eesti Koolinoorte Segakoori taotluse arutamine.

9. aprill 2009

- Hoolduste lõpetamine.
- Palupealse 1 maaüksusel detailplaneeringu algatamine ja planeeringu koostamise tingimuste kinnitamine.
- Kasutuslubade andmine.

- Haaslava valla reoveepuhasti maa-ala detailplaneeringu vastuvõtmine.
- Kriimani külas asuva Tarekese 9 ehitise teenindamiseks vajaliku maa ja sihtotstarbe määramine hoonestusõiguse seadmiseks riigimaale.
- Riigihanke korraldamine.
- Valimisjaoskonna moodustamine.
- Haaslava Vallavalitsuse 22.septembri 2009. a määruse nr 10 kehtetuks tunnistamine.
- Haaslava valla ametiautode kasutamise ja isikliku sõiduauto ametisõitudeks kasutamise kulude hüvitamise kord.

Ene Silla
vallasekretär

Suvistest tegevustest vallas

Ilmaennustajate prognoosid jahedast kevadest on senini paika pidanud. Kuigi päike teeb üha pikemaid kaari taevalaotuses, sunnivad vilud tuuleliidid meid ikka veel soojamalt riidesse panema. Aga juba on looduses kuulda rõõmsat linnulaulu ja silmailu pakuvad õitsele puhkenud kevadlilled. Aeg liigub kiiresti ning peagi saame tunda, kas saabuv suvi tõesti soe ja kuiv saab olema. Valla tegemiste seisukohalt saab ta igatahes teguderohke olema. Toimunud on riigihange ja laekunud 13 pakkumise hulgast on valitud töövõtja, kes hakkab ehitama uut regulaatorit Roiu paisjärve tarvis. Suur konkurents ehitusturul ja tellimuste vähenemine on ehitushindu vahepeal nii palju allapoole langetanud, et leping sõlmiti peaaegu poole väiksema summa peale, kui projekteerija poolt oli kalkuleeritud. Tööde kogumaksumus on ca 2,2 miljonit krooni, teostamise lõpptähtaeg 1.september 2009 ja 90% ulatuses on rahastajaks Keskkonnainvesteeringute Keskus. Ehituse ajaks tuleb sulgeda sild üle Mõrajõe ja seepärast tuleb liiklejal taluda ümbersõitudega kaasnevaid ebamugavusi. Väiksemas mahus töid on tarvis teha ka Kurepalu paisjärve tammi ja regulaatori juures. 1. aprillil tugev vihm ja sellele järgnenud soojalaine töid kaasa lüües äkksulamise, millest kogunenud veed tõstsid paisjärve veetaseme üle kriitilise piiri ja vesi hakkas üle tammi muldkeha voolama. Kiire tammi tasapinna tõstmine, perve kindlustamine kilest koormakatte ja liivakottidega, suutsid ära hoida kaitsevalli võimaliku lagunemise ja järve äkktühjenemise. Vastasel korral oleksid tagajärjed olnud ülimalt kahjumahukad. Siinkohal veelkord suur tänu kõigile, kes looduse jõuproovist informatsiooni andsid ja oma tegevusega aitasid halvemat ära hoida.

Kalleim ja tööde mahu poolest suurem saab olema Sillaotsa Põhikooli renoveerimine. Lisaks koolimaja ruumide remondile tehakse hoone välisviimistlus, ümbruse heakorrad ja remont kooli spordiväljakule. Tööde tegemiseks väljakuulutatud riigihanke vastu tundis huvi 25 ettevõtjat, esitati 13 pakkumist. Jällegi võib tõdeda, et eeltaotluses näidatud eelarvelisest maksumusest tuli tegelik ehitushind ligi 30% odavam, Tööde maksumuseks kujuneb ca 5,5 miljonit krooni ja lõpptähtaeg on 30. september. Tööde maksumusest 85% tuleb euroliidu rahadest kohalike omavalitsuste investeeringutoetuste kava raames.

Esitatud on taotlus hasartmängumaksust regionaalsete investeeringutoetuste andmise programmile Roiu Lasteaed Kukupai 2007. aastal avatud kolmanda rühma rieteruumi vabastamiseks sinna kunagi ehitatud gaasikatlamajast (kütteseadmed viiakse üle uude ehitatavasse abiruumi). Samuti kõrvalolevate ruumide remondiks uue, neljanda lasteaiarühma avamiseks. Loodame väga, et maakondliku komisjoni poolt pingerea etteotsa pandud meie taotlus leiab ka vabariikliku komisjoni poolt heakskiidu lubatud maikuu jooksul. Tööde kogumaksumusest, mis on 413 000 krooni, tuleb endal tasuda 15%.

Ajalehe koostamise ajaks ei olnud veel selgunud vastus Eesti-Läti ühisprogrammi esitatud taotlusele „Laulupeo projekt“. Selles on ette nähtud Priiuse Seltsimaja lava rekonstrueerimine, uued lavakardinad ja dekoratsioonid ning ühisürituse korraldamine 21.-22.augustil 2009 Kurepalus, mis seostatud Priiuse Seltsimaja 105.aastapäevaga. Projekti maksumus 0,27 miljonit krooni, millest omaosalus 10%.

Samuti ootab otsust „Noorte Projekt“ raames esitatud taotlus Roiu Noortekeskuse loomiseks, mis sisaldab ruumide remonti ja noorte tegevusi (koostöös teiste valdadega). Projekti maksumus on 1,5 miljonit krooni, millest omaosalus 15%. Lisaks nendele on esitatud ja esitamisel veel teisigi taotlusi.

Peale eelloetletud tegevustele toimuvad tavapärased igaaastased heakorra, teedehoolduse jne tööd. Põhirõhk saab olema vabaaja veetmise kohtade korrasolekule ja paremustamisele. Teetöodes toimuvad aga mahtude tunduvad vähenemised, kuna riigipoolne rahaeraldus kahanes eelmise aasta 1,27 miljonit kroonilt 322 100 kroonile. Vaatamata sellele oleme me ka selle raha eest suutelised tänava mitmetel kordadel teid hõõveldama ja kulunud kohtadele täiendavat kruusa peale vedama (vastupidiselt ajalehes Tartu Postimees avaldatud mitme valla seisukohale teha vaid üks kord hõõveldamine). Loodame põhilise aja jooksul teed siledad hoida, aga tolmu vastu küll rohtu välja pakkuda ei suuda.

Soovin kõigile teguderohket, rõõmsat ja päikselist kevadning suveaega!

Jüri Raudseping
vallavanem

Keldrid ja koduhoovid korda

Nädalavahetusel vallas ringi sõites oli näha, kui usinasti inimesed oma hoove koristasid ja meie valla hea väljanägemise eest hoolt kandsid. Edastan siinkohal informatsiooni neile, kes pole osanud kogunenud prahikuhjaga midagi peale hakata või alles planeerivad suuremaid koristustöid.

Aardlapalu prügilas võetakse vastu olmejäätmeid, ehitusprahiti ning samuti ka oksid ja lehti. Ühe tonni prahi eest tuleb tasuda 827.80. Täiendavate küsimuste korral helistage kindlasti Aardlapalu prügilasse (7 352 001).

Kui aja jooksul on keldritesse või aianurkadesse kogunenud prügi, mida Aardlapalus vastu ei võeta, siis on parimateks partneriteks Tartu Keskkonnajäätmejaama (Jaama 72C, Tähe 108). Keskkonnajäätmejaamad võtavad tasuta vastu ohtlikke jäätmeid (akud, patareid, värvi- ja ravimijäätmed, päevavalguslambid jm), suuremõtmelisi jäätmeid (mööbel),

elektroonikaromusid (külmikud, telerid jm) ning taaskasutatavaid jäätmeid (vanapaber ja –metall, plast- ja klaastaara). Samuti saab Jaama tänava Keskkonnajäätmejaama ära viia ka vanad autorehvid (kuni 8 rehvi inimese kohta).

Kõik peaksid oma tekkinud prügilale nüüd õige koha leidma kas Aardlapalu prügilas või Keskkonnajäätmejaamades ning loodus naabrimehe metsa näol jääb loodetavasti puutumata. Juhul kui keegi siiski märkab prügi ladustamist selleks mitte ette nähtud kohta, siis kindlasti helistada koheselt politseisse (110) või keskkonnainspektsiooni telefonil 1313 – trahv eraisikule sellise seaduserikkumise eest on kuni 300 trahvühikut ehk kuni 18 000 krooni ning juriidilisele isikule kuni 50 000 krooni.

Priit Lomp
majandusnõunik

Kuidas vähendada südamehaiguste riske

Igakevadine südamenädal annab hea võimaluse aeg korraks maha võtta ja mõtiskleda oma elu ja tegemiste üle. Inimestel on võimalus teha valikuid. Me otsustame ise oma toitumise, liikumise, kogu ellusuhtumise üle. Pea alati kui ma hakkan oma vastuvõtukabinetis neist valikutest rääkima, siis on esimene vastus, et „mul ei ole aega tervislikult elada“. Edasi järgneb hulk põhjuseid, miks inimene ei saa jalutada või korralikult süüa. On öeldud, et inimene on oma harjumuste ori, aga kes käsib olla halbade harjumuste küüsis?

Harjumused võivad olla ka head ja kasulikud, aga seda peab tahtma. Kui tekib tahe muuta oma halvad harjumused headeks, on juba väga palju oma tervise jaoks ära tehtud. Oma elu tervislikumaks muutmise soov tekib kahjuks alles enamasti siis kui on juba esimene infarkt ära olnud või paremal juhul, kui keegi lähedastest on haigeks jäänud. Tõenäoliselt on tervislike eluviiside mitte harrastamise üheks põhjuseks uskmatuse. Ei usuta, et see aitab. Pigem luuakse endale sobiv müüt. Näiteks, et minu naabri vanaisa suitsetas viiskümmend aastat ja suri üheksakümneselt hea tervise juures - järelikult võin ka mina suitsetada. Olgugi, et meedikud selgitavad suitsetamise kahjulikkust, seda ei usuta. Millest alustada, kui soov eluviise muuta on olemas? Kõige esimene tegevus võiks olla planeerimine, päevakava tegemine. Mis kell päev algab, kas hommikune võimlemine on võimalik paigutada ärkamise-hambapesu-kohvi joomise vahele. Kui ei ole, tuleks ärgata viis minutit varem. Sama hommikusöögiga. Selleks tuleb aega võtta. Sageli kurdavad õpetajad, et lapsed kipuvad teise ja kolmanda tunni ajal minestama. Enamasti on selle põhjuseks, et need lapsed ei söö hommikuti. Neil lihtsalt ei jagu energiat. Päevakava järgmine etapp on tööle minemine. Mõttele nii: miks minna auto või bussiga, kui saab jala minna! Meie ühiskonnas on tervislikust liikumisest levinud arusaam, et selleks peab sporti tegema. Tegelikult on kasulik iga liikumine. Optimaalne on liikuda päevas kokku 10 000 sammu. Lisaks kõndimisele on hea tegeleda jalutamise, kepikõnni, jalgrattasõidu või rulluisutamise. Liikumine peab olema regulaarne, vähemalt kolm korda nädalas värskes õhus.

Töö tegemisele kulub enamasti kaheksa kuni kaksteist tundi päevas. See on pikk aeg ning töökeskkond ja -korraldus mõjutavad oluliselt meie tervist. Ega ilmaasjata nõuta töösisekorra eeskirju, töökeskkonna volinike koolitust jne.

Ikka selleks, et oleks tagatud mõistlikud töö- või õpitingimused. Töö juures tuleb teha pause sirutusharjutusteks, planeerida aega söömiseks. Kui need pausid on planeerimata, täitub see aeg muude tegemistega. Aega tuleb ikka ise võtta, seda ei anta kusagilt. Kui füüsilisest töökeskkonnast on palju räägitud-kirjutatud, siis psüühilisest vähem. Ometi mõjutavad suhted lähedaste ja töökaaslastega olulisel määral inimeste enesetunnet. „Ütle, kes on su sõbrad ja ma ütlen, milline on su tervis“. Tunnustus, tähelepanu, eneseteostus - need on vaid mõned märksõnad kirjeldamaks inimese vajadusi. Eriti haiged on inimesed, kelle peresuhted on halvad. Tundub, et omavahel räägitakse liiga vähe. Isegi kui ei olegi võimalik kõike korda saada, hakkab pea kõigil kergem, kui asjad on selgeks räägitud.

Tööpäeva lõppedes tasub jällegi mõelda, kas saab jalgsi koju minna või vähemalt mingi osa koduteest jalgsi läbida. Tavaliselt kuulub kodutee juurde ka toidupoes käimine. Lihtne soovitus – koosta enne poodi minekut nimekirja. Tühja kõhuga poes sooritades tekivad mitmed spontaansed soovid, kuid nimekirja abil on lihtsam endale kindlaks jääda. Toiduainetest tuleks valida värsked puu- ja juurvilju, väherasvaseid piimatooteid, lihast eelistada pigem kala ja kana. Levinud on laste, aga ka täiskasvanute nn nisisõltuvus. Kõiksugu krõbinad, küpsised, saiakesed ei tohi olla põhitoiduks. Öhtusöögi ja magamise vahe peab olema minimaalselt kolm tundi, siis jõuab magu toidu läbi töödelda. Magamisaeg oleneb vanusest ja töö iseloomust. Lapsed vajavad rohkem und kui täiskasvanud. Täiskasvanute normiks on kaheksa tundi rahulikku und. Heaks väljapuhkamiseks on vajalik korralik voodi, puhas õhk ja vaikus. Iga inimene saab teha valikuid. Ainult sina ise otsustad oma elu üle. Valikute tegemiseks on vaja teada milleks on tervislik eluviis hea ja mille vahel valida. Küsimuste korral on võimalik nõu saada oma perearstipraksisest. Vastutus oma tervise eest lasub igapäev endal, eluviise ei saa muuta riiki või vald, vaid ikka ainult sina ise!

Diana Ingerainen,
perearst ja Tallinna Perearstide Seltsi juhatuse esinaine

Kasulikke meeldetuletusi kahe rattaliste sõidukite juhtidele

Koos kevade saabumisega lisanduvad teedele ning tänavatele liiklusvahendid, mida talvel vähem näha on: mootor- ja jalgrattad ning mopeedid. Alljärgnevalt tuletame nende sõidukite juhtidele meelde kõige olulisemad reeglid, mida liigeldes meeles pidada tuleks.

Väga oluline on meeles pidada, et kahe rattalise sõiduki juht on autoga võrreldes alati nõrgem pool. Olenemata sellest, kes on liiklusõnnetuses süüdi, saavad reeglina raskeid vigastusi just kahe rattaliste sõiduvahendite juhid. Seega tuleb teedel liigeldes just neil endil eriti tähelepanelik olla.

- Kuni 10-aastased lapsed tohivad jalgrattaga sõita vaid õuealal ja kõnniteel. Jalgratturi juhitunnistuse olemasolu neilt ei nõuta.

- 10 - 15 aastased tohivad õuealal sõita samuti ilma juhitunnistusega. Kõnniteel võivad nad sõita vaid siis, kui see on lubatud märgiga „Jalgratta- ja kõnnitee“.

Jalgrattateel, teepeenral ja sõiduteel on neil lubatud sõita ainult juhul, kui kõrval ei ole jalgrattateed. Samuti peab neil siis kaasas olema juhitunnistus, mis tõendab nende liiklemise oskust.

- Lapsed vanuses üle 15 aasta tohivad sõita ilma juhitunnistusega nii jalgratta-kui ka sõiduteel.

- Mopeedijuht peab olema vähemalt 14-aastane. Igal mopeedijuhil vanuses 14-15

aastat peab kaasas olema liikluseeskirja ja ohutu sõidu võtete tundmist tõendav tunnistus. Samuti kehtib nõue, et mopeedijuhil ja tema kaassõitjal peab peas olema kaitsekiiver.

- Sõites pimedal ajal või halva nähtavuse korral, peab jalgrattal põlema ees valge ja taga punane tuli. Viimast võib asendada punast värvi helkur.

- Mopeedil peab sõites ees põlema valge tuli.

Lisaks enda ohutuse tagamiseks on soovitatav jalgratturil pimedal ajal või halva nähtavuse korral kasutada kollast helkurvesti ja jalgrattal taga vilkuvat punast tuld. Päevasel ajal eredavärvilisi riideid (neoonkollane või oranž), eriti kui liigeldakse pidevalt maanteel. Kuigi kiivri kandmise kohustus on ainult mootorratturitel ja mopeedijuhtidel, soovitage kindlalt kiivrit ka jalgratturitele. Nimetatud tarvikud peaksid olema kõigile

taskukohased ning nende eesmärk on kaitsta ratturi elu ja tervist.

Autojuhid! Olge liigeldes tähelepanelikud ja arvestage liikluses kahe rattaliste sõiduvahenditega. Tegemist on ju nõrgema ja vähemkaitstud poolega.

Lapsevanemad! Kuna suurem hulk mopeedi- ning jalgrattajuhte on noorukid, siis soovitage, et jälgiksite, kuidas teie lapsed liikleavad ning veenduge, et nad kasutaksid turvavarustust.

Vaid vastastikune tähelepanu ja üksteisest hoolimine aitab vältida õnnetusi.

Ohutut liiklust ja ilusat kevade jätku!

Ave Lillmäe

Kommunikatsioonibüroo juhtivspetsialist
Lõuna Politseiprefektuur

Tartumaa talimängud

Lõppesid järjekordsed Tartumaa talimängud, kus võisteldi 10-l erineval spordialal. Haaslava valla võistkonnad võtsid osa kolmest alast ja tulemused olid alljärgnevad:

- mälumängus 6. koht 12 võistkonna hulgas, kolm paremat olid Tähtvere vald, Tartu vald ja Ülenurme vald;

- meie võrkpallivõistkond osales IV liigas, kus seitsme võistkonna hulgas saavutasime 4. koha, eespool olid Tartu Kutsehariduskeskus, Puhja ja Erametsa võistkonnad;

- meeste korvpallis võistlesime esiliigas 6 võistkonna hulgas ja siingi saavutasime 4. koha. Tase oli niivõrd ühtlane, et üks võit enam oleks andnud esikoha. Kolm paremat olid Kambja, Nõo ja Ülenurme.

Üldkokkuvõttes seekord 9. koht 16 valla hulgas, parimad olid kõikide aladega esindatud Tartu, Tähtvere ja Luunja vald.

Haaslava valla võistkonnad esinesid veel teisteski pallimängusarjades: meie II korvpallimeeskond mängis Tartumaa meistrivõistlustel III liigas ja tulemuseks 4. koht. Võimed oleks võimaldanud ka võita, aga turniir kestis oktoobrist aprillini ja igaks kohtumiseks ei saanud parimat koosseisu kokku.

Meie võrkpallinaiskond esines hästi üleriigilises Elioni rahvaliiga sarjas, kus jõuti poolfinaalturniirini. Seal saavutati jällegi neljas koht ja edasi finaali jõuda ei õnnestunud.

Samuti võistles naiskond Eesti valdade suvemängude alagrupiturniiril Viljandimaal. Saavutati 1 võit ja 3 kaotust, mis kokkuvõttes tähendas juba selle aasta märksõnaks saanud 4. kohta.

Hooaja lõpetavad naisvõrkpallurid äsja alanud Tartumaa meistrivõistlustega esiliigas, kus tuleb võistelda 5 konkurendiga. Võrkpallihooaja päris lõpuks aga võib pidada 26. Vooremäe mängu, mis on sellel aastal Haaslava valla korraldada ja toimuvad 06. juunil Sillaotsal. Loodame, et nendel võistlustel saame sellest neljanda koha needusest ükskord lahti.

Edaspidi keskendumine juba sporditegemisele välitingimustes, tulemas on korralik rannavõrkpalli hooaeg.

Teadmiseks kõigile spordisõpradele ja huvilistele. Haaslava vallas on nüüdseks olemas oma valla spordiklubi, ametliku nimega Haaslava Spordiselts. Tiit Kruusement

(tel 555 66 220) ja Priit Lomp (tööajal tel 7446 527) jagavad huvilistele informatsiooni.

Ilusat kevadet kõigile!

Tiit Kruusement

Sillaotsa Spordihoone juhataja

Kululeek on valus ja hävitav

Kulu põletamine on soojade ja kuivade kevadilmade saabudes keelatud ja põlengud ise äärmiselt ohtlikud ning toovad kaasa kahjusid keskkonnale ning inimestele. Ometi on hooletusest alguse saanud kulupõlengud kevaditi päästjatele suureks mureks.

2008. aastal käisid päästemeeskonnad Lõuna-Eesti kuues maakonnas kulu- ja pinnasepõlenguid kustutamas 268 korral. Niitmata ja kuivanud maapinda mööda levib kahjutuli väga kiiresti. Tuulise ilmaga on kulupõlengu kustutamine keeruline ülesanne isegi suurte kogemuste ning spetsiaaltehnikaga varustatud päästjatetöötajatele. Eelmise aasta aprillis hukkus Valgemaal Helme vallas hooletust okste põletamisest alguse saanud kulutules vanem naisterahvas. Mitmel korral võitlesid päästjad ulatuslike kulupõlengutega, mis ohustasid lähedal asuvaid majapidamisi – tihti olid ohus elumajad ning hävisid mitmed kõrvalhooned. Sageli levis põllult alguse saanud kulupõleng metsa alla.

Päästeteenistus kutsus inimesi üles arukusele ning tuletub meelde, et looduses alanud tuleohtlikul ajal tuleb rangelt kinni pidada tuleohutusnõuetest. Eesti Meteoroloogia ja Hüdroloogia instituudi (EMHI) määratluse kohaselt algab tuleohtlik aeg kevadel peale lume sulamist ja lõpeb sügisel vihmaste ilmade saabudes. See tähendab, et nimetatud ajavahemikul on kõikjal Eestis kulu põletamine keelatud.

Kevadise prahi (lehed, oksad jms) põletamisel lõkkes kehtivad kindlad tuleohutusnõuded:

- Lõket tohib teha ainult oma maavalduse piires hoonetest vähemalt 15 meetri kaugusel ja metsast 30 meetri kaugusel.
- Lõket tohib teha tuulevaikse ilmaga. Lõkkease tuleb ümbritseda mittesüttiva pinnasega (muld, liiv, sav). Samuti peab arvestama lõkkest lenduvate sädemetega.
- Põlevat lõket ei tohi jätta järelevalveta ning käeulatusse tuleb varuda tulekustuti või esmased kustutusvahendid

(ämber veega, kustutusluuad, labidas, märjad oksad). Tuleb jälgida, et lõkkest ei saaks alguse kulupõleng ja/või ei süttiks mõni hoone.

- Peale põletamist tuleb lõkkease uuestisüstitmise vältimiseks hoolikalt kustutada.

Lõket süüdates langeb kogu vastutus tuletegitajale. Soovitame jälgida, kas naabrid kulu põletamise keelust ning lõkke tegemisel tuleohutusnõuetest kinni peavad, sest tule levik maavalduste piire ei tunne. Lõkke tegemine ja prahi põletamine võõral maal on igal juhul keelatud. Väljaspool oma krundi piire tohib lõket teha ainult maaomaniku poolt eelnevalt ette valmistatud ja tähistatud lõkkeplatsil, näiteks RMK lõkkekohas. Seaduserikkujatest saab teatada keskkonnainspektsiooni infotelefonile 1313.

Lõuna-Eesti päästkeskuse ja keskkonnainspektsiooni inspektorid teevad järelevalvet kulupõletamise keelust ja tuleohutusnõuetest kinnipidamise üle. Ohutusnõuete eirajad fikseeritakse ning rikkujaid karistatakse. Kehtiv päästeseadus näeb kulupõletamise keelu või tuleohutusnõuete rikkumise eest ette rahatrahvi, mis füüsilisele isiku puhul küünib 18 000 kroonini ja juriidilisele isiku puhul 50 000 krooni. Kulu põletamise keelu rikkumisel tuleb lisaks trahvisummale hüvitada ka keskkonnale tekitatud kahju. Üle 5 ha suurusele alale ulatava kulupõlengu või 1 ha metsapõlengu põhjustamisel algatatakse kriminaalmenetlus.

Lõuna-Eesti Päästkeskuse menetlusinspektorid karistasid möödunud aastal mitmel korral inimesi, kes jätsid lõkke järelevalveta või tegid lõkke metsale või hoonetele liiga lähedale. Rahatrahvi tõid kaasa ka hooletust lõkketegemisest põhjustatud kulupõlengud.

Erki Remmelkoor
Lõuna-Eesti päästkeskuse ennetustöö büroo juhataja

Vana vahva lasteaed

*Kui Sinu plaanid on
kavandatud aastaks,
siis külva rukist,
kui aastakümneteks,
siis istuta puid,
kui aga sajangiks,
siis kasvata LAPSI.
(rahvatarkus)*

50 aastat - on seda vähe või palju?

Ühe väikese lasteaia jaoks parasjagu. Täpselt nii palju, et need väikesed poisid ja tüdrukud, kes kunagi käisid meie lasteaias, on saanud: emadeks, isadeks, vanaemadeks ja vanaisadeks. Nüüd tulevad nad tuttavasse lasteaeda oma lapse või lapselapsena.

Praeguse nimega Roiu Lasteaed Kukupai on üks Tartumaa vanemaid lasteaedaid.

Nii nagu elus ikka on ka lasteaial olnud halvemaid ja paremaid aegu. Üheskoos toredate ja tublide lapsevanematega on igast raskusest jagu saanud. Kõik koos, ühise meekonnanaga, püüame lastele kaasa anda kõige rõõmsamad mälestused lapsepõlvest lasteaias.

Täna kogu südamest kõiki lapsevanemaid.

Aitäh lasteaia töökale ja sõbralikule kollektiivile.

Anne Aulik, Egle Tavita, Eget Säde, Margit Liias, Anne Kägo- Saunasoo, Valendine Vijar, Külli Vunk, Anneli Mõtsmees, Helin Tikk, Maie Tarajeva, Rete Järvemäe, Helju Vään, Karin Kõdra, Anita Jegorova, Laura Väljaots.

PALJU ÕNNE, KUKUPAI!

Anne Lössenko
lasteaia juhataja

Erimeelsused Haaslava karskusseltsis „Priius“

1901-1940 tegutses Haaslava vallas karskusselts „Priius.“ Kaua aega oli „Priius“ meie koduvalla seltsielu eestvedajaks ja suunajajaks. Teatavasti tuleb aga paremateski perekondades aegajalt ette arusaamatusi ja tülisid. Nii juhtus paar korda ka „Priiuse“ seltsis.

75 aastat tagasi, 1924. aasta kevadel, vaieldi selle üle, kas karskusselts peab propageerima täiskarskust või aitab sellestki, kui selts alkoholi liigtarbimise vastu võitleb. Seega oli vaidlusteemaks igivana küsimus „Kui palju on palju?“

12.-13. jaanuaril 1924.a toimusid Kambjas esimesed kihelkonnapäevad. Muude ürituste kõrval toimus “kihelkondlik hariduskongress”. Kongressil esines teiste seas sõnavõtuga Sillaotsa algkooli juhataja Ferdinand Parson, kes rääkis teemal "Salaviina müügi vastu võitlemine Haaslaval". Karskustööst rääkisid ka teiste valdade esindajad ja võeti vastu ühisresolutsioon: “Kambja kihelkonna haridusline kongress tunnustab tarvilikuks karskustöö tegemise sõna kõige laiemas mõttes üle terve kihelkonna.“

Haaslaval oli piisavalt mehikesi, keda karskusteele suunata. Ajaleht “Postimees” kirjutab:

“Maapidude pidamine muutub joojate isikute pärast raskeks. Paljud maapidude tegelased kaebavad, et joojate isikute rohkusel maal pidude korraldus võimatuks muutub. Noormehed käivad pidudel viinapudelid taskus, sest igal pool pidudel pole viina saada. Pidudel võtavad nad end “täis” ja muutuvad inimese-loomaks, keda raske taltsutada. Häda pidukorraldajatele, kui ta sarnast inimest-loomaa keelama julgeb minna, sest põhiliselt käivad nad hulgakesi koos.

Iseäralise joojate arvu ja mürtsumeeste all kannatavad Haaslava peod, kus kohalik karskusselts “Priius” lubab oma “külje all” viinamüümist.”

Karskusseltsi „Priius“ põhikirjas, mis võeti vastu 18. märtsil 1909 oli kirjas: „Seltsi eesmärgiks on igasuguste joojate jookide ülearuse tarbimise vastu võitlemine ja rahva energia tõstmine majanduslikel, viisakalisel ja kõlblisel alal.“

Väikese liialdusega on kirjutatud: „Suurem osa karskusseltsi liikmeid põevad nn „parajuse“ haigust, mis aga mõne juures tihti ennast liigjoomise kujul avaldab. Seda „parajust“ vabandavad Haaslava „karsklased“ ühe karskusseltsi põhikirja punktiga, mille järgi karskusselts ainult üleliigse alkoholi pruukimise vastu võitlevat ja mõõdukat tarbimist lubab. Seltsi päästmiseks oleks ainsaks pääseteeks siin täis karskuse mõttest kinnipidamine. Siinemaale pole seda juletud teha, sest siis kaotaks selts pooled liikmed. Päril karskeid mehi on seltsis ainult mõni üksik.“

Just need üksikud aga otsustasid hakata maailma parandama. Täiskarsklaste eestvõitlejateks hakkasid meie valla koolipapad - Sillaotsa algkooli juhataja Ferdinand Parson ja Tuigo algkooli juhataja Aksel Rütli. Asja teeb huvitavaks, et Parson oli tõesti terve elu täiskarsklane, mida aga tema kamraadi kohta öelda ei saa.

1924.a kavadel oli karskusseltsi „Priius“ esimees F. Parson ja sekretär A. Rütli.

Loeme 2. märtsil 1924. aastal toimunud karskusseltsi „Priius“ erakorralise koosoleku protokollist:

„Eestseisuse liige Aksel Rütli tegi ettepaneku seltsi põhikiri ära muuta ja maksvaks tunnustada Eesti Karskusliidu poolt väljatöötatud põhikiri. A. Rütli selgitas, et praegu maksva põhikirja järgi seltsi otstarve on parajuse pidamine, mitte aga täiskarskus.

Ka ei ole võimalik kooli lõpetanud noorsool seltsi liikmeks astuda, mispärast noorsugu on sunnitud tänavale jääma, kuna ei ole võimalust alla 20 aasta vanustel isikutel seltsi koosolekul hääleõigusega viibida.

Tekkivad ägedad vaidlused poolt ja vastu. Koosolek muutub paanikaliseks ja korda on raske pidada. Tarvitatakse sõna õigust väljaspool järjekorda, mispärast koosoleku juhataja Jaan Väljaots märkusi teeb ja korra juurde kutsub.

Jaan Väljaots teeb ettepaneku põhikirja mitte kohe muuta, vaid 18 aastased kodanikud ilma hääleõiguseta toetajateks liikmeteks vastu võtta.

Senise põhikirja muutmise aga edasi lükata, kuni ka teisi küsimusi koguneb, mida eelnevalt arvesse tuleks võtta ja läbi arutada.

Aksel Rütli ettepanek – kaudse karskustöö pealt täiskarskuse peale üleminek – esialgu tagasi lükata ja toimetada seltsi kodukorra järgi.

Hääletusel said hääli, Aksel Rütli ettepanek 10 poolt ja 31 vastu häält ning Jaan Väljaotsa ettepanek 31 poolt ja 10 vastu häält. Teised olid erapooletud.“

Karsked mehed kaotasid küll esimese lahingu, aga sõda ei olnud veel kaugelki läbi.

Järgmise kolme nädalaga avaldas soovi liituda Haaslava karskusseltsiga „Priius“ 26 uut liiget. Nad olid peaaegu kõik Eesti Sotsialistliku Tööliste Partei Haaslava Ühingu liikmed. Ei ole raske arvata, kes olid sotsialistliku partei Haaslava ühingu eesotsas. Loomulikult oli esimees A. Rütli ja sekretär F. Parson.

Loeme ajalehest: “Ühendus” nr 26 – 2. aprill 1924.

“Karskusseltsi liikmed ei taha karskust pidada.

Haaslava karskusseltsi “Priius” peakoosolekul 23. märtsil tekkisid üsna imelikud vaieldused. Osa seltsi liikmetest tõstis sellepärast suurt kára, et eestseisus tahtvat seltsi kellelegi – kas tööliste ühingu või haridusseltsile üle anda sellega, et võetavat hulga viisi sealt liikmeid vastu.

Juhatus seletas koosolekul, et ta “tõesti tahab seltsi üle võtta” ja nimelt joodikute käest. Vähemusse jäänud topsisõbrad tõstsid selle peale hirmsat kisa ja ei lubanud enam äsja otsustatud seltsimaja laiendamist toetada, kui seltsist hakatakse eemaldama joomareid ja vastu võetakse täis karsklasi – nemad ütlesid muidugi töölisi.

Tõsi ta on, et seni põllumehed, kellel hea sissetulek, olivad pugenud seltsi etteotsa, kuid ei tahtnud selle juures mingil tingimusel napsisõpradest lahti saada.

Nüüd sunnib neid seda tegema uus enamus, vastasel korral tuleb neile enestele tõesti ust näidata.”

Nagu eelpoolt lugeda võis, saavutasid täiskarskuse pooldajad uute liikmete vastuvõtmisega seltsis hääleteenamuse ja said võimaluse oma tahtmine läbi suruda. Seltsi põhikiri taheti ära muuta ja võtta kasutusele Eesti Karskusliidu allorganisatsioonide tüüpõhikiri.

Selle käiguga lükati kõrvale peaaegu kogu seltsi põhijõud, ehk tegelased, kes olid juba aastaid seltsielus aktiivselt kaasa löönud. Vähemusse jääjad ähvardasid, et astuvad seltsist välja. See omakorda oleks kaasa toonud seltsi laulukoori ja näiteringi tegevuse peatamise.

Ka räägiti Haaslaval avalikult, et kogu vaidluse peamine põhjus on kohalike sotsialistide soov „Priiuse“ seltsimaja oma valdusse saada. Raske öelda, kas asjalood ka tegelikult nii olid. Igal juhul süüdistas üks kõrvalelükatuid, Jaan Väljaots veel tosin aastat hiljem, 8. märtsil 1936 toimunud seltsi koosolekul Aksel Rütli, et see muud ei teegi, kui tahab seltsimaja üle võtta: „Priiuse“ seltsimaja on proovinud juba üle võtta tööliste ühisus ja sotsialistliku partei Haaslava osakond. Sellesama mehe poolt, kes need kaks organisatsiooni asutas, kutsuti ellu ka kolmas, haridusselts “Koit” ja seegi pidi “Priiuse” jalad alt ära lööma. Aga ka see kadus. Ei jäänud aga see mees seisma, ikka tahab seltsimaja omale.”

1924. aasta kevadel peeti veel mitu tormilist karskusseltsi koosolekut ja kõik märgid viitasid, et selts võib tõesti laguneda. Loomulikult ei saanud seltsi esimees F. Parson ja sekretär A. Rütli niisuguse olukorraga leppida ja ega see nende eesmärk olnudki. Karskuse propageerijad andsid järele. 17. mail toimunud koosolekul otsustati, et lähima aasta jooksul ei toimu seltsi põhikirja muutmist ja antud küsimust tuleb veel tõsiselt kaaluda.

Sellega oli kodurahu Haaslava karskusseltsis „Priius“ taas jalule seatud.

Mõttetalgud Priiuses

1.mail arutlevad inimesed kodanikualgatuse Teeme Ära Minu Eesti raames ka Haaslava vallas, Priiuse Seltsimajas. Mõttetalgute eesmärgiks on arutleda tänaste aktuaalsete küsimuste üle ning leida probleemidele lahendusi, mida üheskoos ellu saab hakata viima.

Priiuse mõttekojas on kolm peamist teemat turvalisus ja hoolivus, haridus ja elukestev õpe ning loodusvarade kasutamine. Siiski ei tähenda see, et muudest headest

ideedest rääkida ei tohi – kõik head mõtted on teretunud, sest ilma mõtteta ei sünni tegu.

Liitu meie mõttekojaga www.minueesti.ee ning aita korda saata muutusi!

Priit Lomp

744 6527

priit@haaslava.ee

Kutse kontserdile

Comenius projekt, mis on kestnud 3 aastat, hakkab lõpule jõudma. Viimast korda kogunetakse partneritega ühistegevuseks ja seekord jällegi Eestisse, sest oleme koordinaatorid.

Meie pidulik koosviibimine projekti ametlikuks lõpetamiseks leiab aset 20. mail algusega kell 18.00 Priiuse Seltsimajas. Oodatud on kõik huvilised, kes tahaksid teada ja osa saada

rahvusvahelise projekti tegevusest, mis on ellu kutsutud selleks, et arendada suhteid ja keeleoskust Euroopa eri kultuuride vahel. Pakume kontserti, suupisteid ja mõnusat ajaviitmist koos meie Itaalia ja Poola sõpradega.

Katre Sarap

Sillaotsa Põhikooli projektijuht

Koolitus

Kõigil huvilistel on võimalus osa saada Toivo Niibergeri koolitusest „Suhtluse kuldreeglid“. Koolitus toimub Sillaotsa koolimajas 28. aprillil algusega 17.15 ja kestab kolm tundi. Osalejad ei pea pettuma, sest lektor on väga huvitav ja mitmekesine. Vahepalaks kohvipausid.

Info tel 53 471 824

Ilvi Suislepp

Nurme laot 2009

Käesoleva aasta Nurme laot toimub 05. - 07. juunil Pikknurmes, Puurmani vallas, Jõgevamaal. Mullu oli laadal üle 200 müüja ning hinnanguliselt 8000 külastajat. Nagu ikka on Nurme laadal osalemine soodne ja külastajatele sissepääs tasuta.

Laadal kaubeldakse käsitööga, istikute ja taimedega, aia ja metsasaadustega, tööriistade ja tarvikutega, loodustoodete ja ravimtaimedega, toidukaupade ja joogipoolisega, samuti on eraldatud alal laias valikus kõikvõimalikku tööstuskaupa ja muud ilmaimet. Kohapeal erinevad hinge ja vaimu kosutavad teenused- massaažist higistamiskojani. Tänavu ka rohkelt

sportlikku tegevust-alates kiirmale võistlusest kuni bridžiturniirini- õhtuti ka laiemale

publikule suunatud laadaspordi meistrivõistlused. Spordis edukatele ja ka aktiivsetele osalejatele meened ja auhinnad. Päris õhtul pisut muusikat tantsuhuvilistele.

Ootame ka esinemishuvilisi isetegevuskollektiive, aga ka üksikartistide erinevate lavaliste jms. etteastetega. Kõigile huvilistele registreerimine ja lisainfo s.h. täpsem ning pidevalt täienev laadakava meie kodulehel:

www.nurme.ee või tel. 52 67 907 info@nurme.ee

Haaslava valla kultuuri- ja spordiüritused

23.04.09	Jüriöö jooks Roiul	Kell 19.30
27.04.09	Loeng „Tervislikud eluviisid“ Roiu päevakeskuses. Kõneleb SA TÜ Maarjamõisa südamekliiniku kardeoloogiaosakonna vanemõde Ülle Miitel	Kell 10.00
06.05.09	Tartumaa suvemängude jooksukross Kurepalu lauluväljakul	Kell 18.00
08.05.09	Emadepäeva kontsert Priiuse seltsimajas. Esinevad Sillaotsa PK õpilased, õpetaja Egle laululapsed ja Segakoor Priiuse	Kell 18.00
09.05.09	Emadepäevale pühendatud vallavanema vastuvõtt Priiuse seltsimajas. Kutsetega	Kell 12.00
10.05.09	Teatriabonoment. Sugar ehk džässis ainult tüdrukud Vanemuise suures majas	Kell 16.00
11.05.09	Loeng „Suitsuanduri vajalikkus kodudes“ Roiu päevakeskuses. Kõneleb Tartu Päästeameti Ennetustöö Büroo juhtivspetsialist Gert Krabbi	Kell 10.00
20.05.09	Kontsert Comeniuse projekti eduka lõpetamise puhul	Kell 18.00

Informatsioon

- E-valijakaardi tellimine riigiportaalist
Riigiportaalist <http://www.eesti.ee/> saab endale tellida e-valijakaardi, mis täidab sama ülesannet, mis paberkaart. Tellimus jääb kehtima ka kõikideks järgmisteks valimisteks.
Paberkaardist loobumine elektroonilise teate kasuks võimaldab säästa nii raha kui ka loodust.
- Keskkonnainspektsiooni Lõuna regioon annab teada:
Haaslava valla märtsikuu infolehes oli avaldatud firma E.R.P. Grupp OÜ kuulutus. Kuna aga antud firmal puuduvad välja kuulutatud tegevusaladeks jäätmeload, siis on soovitatav nendega ühendust mitte võtta.
- Müün või vahetan Roiul: 2-toalise ahiküttega remonditud korteri 2,5 h. elamumaa vastu või 3-toalise 4 h elamumaa vastu. Soovitatav tee ja elektri olemasolu. Tel. 56636614

ÕNNITLEME JUUBILARE

Jaan Hansen
Kalju Raag
Alviine Kupri
Elsa Juus
Malle Rahnu
Ene Laur
Lehte Kaljumäe
Merileid Tõlva
Mare Roos
Kersti Vint

ÕNNITLEME

Maribel Plink
30.03.2009

Karl-Eduard Karp
10.04.2009

Politseiteated

- ✓ 18.02.09 a avastati RMK töötajate poolt, et Ignase külas on teostatud ebaseaduslik metsaraie, ebaseaduslikult on raiutud 15 mändi ja 2 kuuske. Asjaolude väljaselgitamiseks alustati kriminaalmenetlust.
- ✓ 19.03.09 a päeval leiti Tõraste külast lagunemis-tunnustega poonud isiku surnukeha. Isik on tuvastamisel.
- ✓ 22.03.09 kella 03. 00 ajal tekkis Roiu alevikus tüli kohalike noorukite vahel, mille tulemusel tekitati ühele noorukile kehavigastusi. Osapoolte rahunedes pooled leppisid, ega soovi menetluse alustamist.
- ✓ 25.03.09 a teatati, et öö jooksul on Ignase külas sisse tungitud garaaži ja varastatud erinevaid esemeid, asjaolud on selgitamisel.
- ✓ 27.03.09 a kella 11.15 ajal toimus kokkupõrge kahe sõiduki vahel Reola-Hammaste mnt.10,5 km. Õnnetuses inimesed kannatada ei saanud ja osapoolte vahel oli süü selge, osapooled pöördusid kindlustusse.
- ✓ 02.04.09 a kella 18.27 ajal toimetati Kurepalu külast kainenemisele joobes jalakäija.
- ✓ Ajavahemikul 02.04-05.04.09 a on Ignase külast talu kõrvalhoonest varastatud erinevaid esemeid. Vargusega tekitatud kahju on selgitamisel. Asjaolude väljaselgitamiseks alustati kriminaalmenetlust.
- ✓ 08.04.09 ajavahemikul kella 00.00-07.15 on sisse tungitud Roiu alevikus Kesktänaval seisnud sõiduautosse ja varastatud erinevaid esemeid. Vargusega tekitatud kahju on selgitamisel. Asjaolude väljaselgitamiseks alustati kriminaalmenetlust.
- ✓ 08.04.09 a kella 17.35 ajal tabati Roiu alevikus mootorsõiduki juhtimiselt Roiu aleviku elanik. Sõiduki juhile ja sõiduki omanikule koostati vääртеoprotokoll.
- ✓ 09.04.09 a päeval tekkis Ignase külas tüli kahe venna vahel. Kannatanule kutsuti kiirabi, asjaolude lahendamisel politsei abi ei vajatud.
- ✓ 11.04.09 a ründas Aardla külas talu hoovil naaberkinnistu lahtipääsenud koer endast väiksemat naaberkinnistu koera, mille tulemusel sai väiksem koer tervisekahjustuse.
- ✓ 16.04.09 kella 18.45 ajal kutsuti politsei Mõra külla, et tuttav lõhub maja aknaid. Kohalesaabusid patrull lõhutud aknaid ei leidnud, kuid leidis joobes avaldaja.

Harras Tiisler
 juhtivkonstaabel

Mälestame lahkunuid

Maria Kahar
8.03.1919 - 26.03.2009